№ 23

Красавік 2001г.

БЕЛАРУСКІ КАЛЕКЦЫЯНЕР

Беларуская фалерыстыка

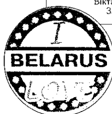
Штогод дзесяткі новых значкоў папаўняюць калекцыі беларускіх фалерыстаў. З раней выпушчанымі, яны старанна збіраюцца і вывучаюцца нашымі калекцыянерамі. Усе гэтыя значкі, разам з значкамі беларускага замежжа, складаюць велькі цікавы, яшчэ малавывучаны, а часам і невядомы, захапляльны свет беларускай фалерыстыкі.

Асноўны накірунак фарміравання фалерыстычных калекцый – тэматычны. Менавіта па тэмам беларускія фалерысты размешчаюць свае значкі на старонках альбомаў. А тэматыка беларускіх значкоў самая разнастайная. Адны фалерысты збіраюць толькі значкі, выпушчаныя да юбілеяў гарадоў, і значкі з выявамі гербаў гэтых гарадоў. Другія калекцыяніруюць толькі значкі і памятныя медалі, прысвечаныя іхняму гораду ці вобласці. Трэція збіраюць толькі тыя значкі, якімі адзначалі ветэранаў і выдатнікаў розных прадпрыемстваў і ўстаноў. Ёсць, праўда іх вельмі мала, і тыя, якія збіраюць усе значкі і медалі, прысвечаныя Беларусі, ці неяк звязаныя з Беларуссю. У нашай фалерыстыцы з'яўляюцца і новыя тэмы. Адна з такіх тэм – гэта Беларуская Народная Рэспубліка і 25 сакавіка, як Дзень Незалежнасці Беларусі. Аўтару вядомы ўжо 5 значкоў з такой тэматыкай. Думаецца, што гэта тэма будзе мець далейшы працяг.

Гонарам любой фалерыстычнай калекцыі з'яўляюцца значкі, зробленыя з цяжкога металу і расфарбаваныя рознакаляровымі эмалямі. Як правіла, гэта значкі, што выраблялiся ў 20-50 гады XX стагоддзя. На Беларусі такіх значкоў выраблялася вельмі мала, і таму яны ўсё радзей і радзей сустракаюцца на клубных сходах. З кожным годам кошт на такія значкі расце, і часам, нават калі яны трапляюцца на вочы, купіць іх вельмі складана. Напрыклад, мне ў Маскве прапаноўвалі знак "Удзельнік будаўніцтва чыгункі Орша – Лепел, 1925 г" за 120 даляраў. Добры, прыгожы знак, часоў Савецкай Беларусі, але набыць яго мне не давялося.

Любы калекцыянер імкнецца сабраць як мага больш поўную калекцыю. Вельмі спрыяюць гэтаму ўжо закрытыя тэмы, накшталт: БССР, беларускі камсамол, кампартыя Беларусі, партызаны, сімволіка БССР і інш. Але, каб ведаць, што шукаць – трэба ведаць, што ёсць. У філатэлістаў гэтаму дапамагаюць каталогі, якія штогод выдае Міністэрства сувязі. У фалерыстаў нічога падобнага няма і напэўна быць не можа. Бо, калі маркі мае права выдаваць толькі дзяржава, то значкі выробляюць усе, хто ў гэтым зацікаўлены і мае грошы. Таму толькі агульнымі намаганнямі можна скласці нейкія больш ці меньш поўныя каталогі беларускіх значкоў і медалёў. Пачатак гэтай працы паклаў вядомы менскі фалерыст Анатоль Процкі, выдаўшы яшчэ ў 1972 годзе каталог "Памятныя медалі Савецкай Беларусі". У мінулым нумары "Беларускага калекцыянера" змешчаны каталог Віктара Лютынскага "Аршаншчына ў фалерыстыцы". Плануецца выдаць дадатак да гэтага каталогу.

Запрашаю беларускіх фалерыстаў да далейшай працы ў гэтым накірунку.

Матэрыялы да каталога «Латарэі Беларусі»

Міхась Верацiла *(працяг)*

Самай распаўсюджанай і самай папулярнай латарэяй СССР была латарэя "Осоавиахима". Яна вытрымала 15 выпускаў (16-ты вырмала вядомы ў праекце). А тыраж квіткоў вырас з 2 мільёнаў (1-ая ўсесаюзная авіяцыйная латарэя 1926 г.) да амаль 80 мільёнаў квіткоў (15-ая латарэя "Асаавіяхіма" 1941 г.).

"Асаавіяхім" (Таварыства сядзеяньня абароне, авіяцыйнаму й хімічнаму будаўніцтву) – дабраахвотная грамадская арганізацыя ў СССР, існавала з 1927 па 1948 год.

(1926 г.) "Первая Всесоюзная авиационная лотерея" (Першая ўсесаюзная авіяцыйная латарэя).

Цана квітка: 50 капеек.
Памеры квітка: 191 х 126 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 3.
Колер: малюнак шматколерны; колер тэксту – белы, ружовы, чырвоны, чорны; колер нумароў – чырвоны й чорны.
Беларускі тэкст: "Лотэрэйны Білет авіяхіму".
Асаблівасьці выпуску: па леваму краю квітка – перфарацыя (прасечка) – відаць, квіткі былі збрашураваны ў сшыткі.
Серыі 001 – 100.
№..........Квіток авія-латарэі – 50 капеек (малюнак 1).

(1927 г.) "Вторая Всесоюзная лотерея Осоавиахима" (Другая ўсесаюзная латарэя Асаавіяхіма).

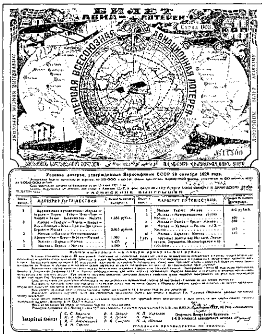
Цана квітка: 50 капеек.
Памеры квітка: 193 х 123 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 3.
Колер: малюнак шматколерны; колер тэксту – белы, чырвоны, блакітны, чорны; колер нумароў – шэра-зялёны.
Беларускі тэкст: "Лётэрэйны білет Осоавіяхіму".
Асаблівасьці выпуску: па леваму краю квітка – перфарацыя (прасечка) – відаць, квіткі былі збрашураваны ў сшыткі.
Серыі 001 – 300.
№ .... Латарэйны квіток – 50 капеек (малюнак 2).

(1929 г.) (Гознак. 1928 г.) "Лотерейный билет Третьей Всесоюзной лотереи Осоавиахима" (Латарэйны квіток Трэцяй Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).

Цана квітка: 50 капеек.
Памеры квітка: 222 х 106 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 1.
Колер: малюнак шматколерны; колер тэксту – белы, чырвоны, чорны; колер нумароў – чорны.
Беларускі тэкст: "Лётэрэйны білет Осоавіяхіму".
Асаблівасьці выпуску: па леваму краю квітка – прасечка, – відаць, квіткі былі збрашураваны ў сшыткі.
Серыі 001 – 400.
№ .... Латарэйны квіток – 50 капеек (малюнак 3).

(1929 год.) "Лотерейный билет Четвертой Всесоюзной лотереи Осоавиахима" (Латарэйны квіток Чацьвертай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).

Цана квітка: 50 капеек.
Памеры квітка: 166 х 67 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 1.
Колер малюнка квітка кожнага разраду – розны.
(напрыклад, разрад I – шэра-фіялетавы й чырвоны, разрад V – ясна-карычневы й чырвоны...)
колер тэкстаў – чорны; колер нумароў – чырвоны.
Беларускі тэкст: "Лётэрэйны білет Осоавіяхіму".
Асаблівасьці выпуску: па леваму краю квітка – перфарацыя (відаць, квіткі былі збрашураваны ў сшыткі). Разрады I – VI. У гэтым выпуску ўпершыню квіткі пачалі падзяляцца яшчэ й на разрады.
№ .... Латарэйны квіток – 50 капеек (малюнак 4).

Малюнак 1.

Малюнак 2.

(1930 год.) Тое ж самае. Разрад VII.
№ .... Латарэйны квіток – 50 капеек.

(1930 год.) "Лотерейный билет Пятой Всесоюзной лотереи Осоавиахима". (Латарэйны квіток Пятай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).

а) Цана квітка: 50 капеек.
Памеры квітка: 104 х 74 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 4.
Колер: малюнка – зялёны; тэкстаў – белы й цёмна-зялёны; нумароў – чорны.
Беларускі тэкст: "Лётэрэйны білет Осоавіяхіму".
Разрады I – VII.
б) Цана квітка: 1 рубель.
Памеры квітка: 151 х 104 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 4.
Колер: малюнка – брудна-ружовы; тэкстаў – белы, карычневы; нумароў – чорны.
Беларускі тэкст: "Лётэрэйны білет Осоавіяхіму".
Асаблівасці выпуску: Гэта першы й адзіны квіток латарэі Асаавіяхіма, на якім быў змешчаны герб СССР.
Разрады VIII – X.
№ .... Латарэйны квіток – 50 капеек (малюнак 5).
№ .... Латарэйны квіток – 1 рубель (малюнак 6).

(1931 год.) "Лотерейный билет Шестой Всесоюзной лотереи Осоавиахима". (Латарэйны квіток Шостай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).

а) Цана квітка: 50 капеек.
Памеры квітка: 104 х 74 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 1-А.
Колер: малюнка – цагліста-чырвоны, чорны; тэкстаў – белы, чорны; нумароў – чорны.
Беларускі тэкст: "Білет 6 Усесаюзнай лётэрэі Осоавіяхіму".
Разрады 01 – 06.
б) Цана квітка: 1 рубель.
Памеры квітка: 146 х 105 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 1.
Колер малюнка – зялёны, чорны; тэкстаў – белы, чорны; нумароў – чорны.
Беларускі тэкст: "Білет 6 Усесаюзнай лётэрэі Осоавіяхіму".
Разрады 07 – 34.
№ .... Латарэйны квіток – 50 капеек (малюнак 7).
№ .... Квіток – 1 рубель (малюнак 8), (малюнак 8а).

(1932 год.) "Всесоюзная лотерея имени III Пленума Центрального Совета Осоавиахима СССР" (Усесаюзная латарэя імя III Пленума Цэнтральнага савета Асаавіяхіма).

Цана квітка: 3 рублі.
Нумары 001 – 100. (Іншых звестак у мяне няма).
№ .... Квіток – 3 рублі.

(1932 год – у тэксце рэверса.) "Билет Седьмой Всесоюзной лотереи Осоавиахима" (Квіток Сёмай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).

а) Цана квітка: 1 рубель.
Памеры квітка: 104 х 73 мм.
Папера: шэрая; вадзяны знак № 1-А.
Колер: малюнка – чырвоны; тэкстаў – белы, чырвоны; нумароў – чырвоны.
Беларускі тэкст: "Білет 7 Усесаюзнай лётэрэі Осоавіяхіму".
Асаблівасці выпуску: квіткі выпускаліся на паперы белага і шэрага колеру. Разрады 01 – 08.

Малюнак 3.

Малюнак 4.

б) Цана квітка: 3 рублі.
Памеры квітка: 107 x 73 мм.
Папера: 1) белая з вадзяным знакам 1-А, 2) жаўтавая без вадзяных знакаў.
Колер: малюнка – зялёны; тэкстаў – белы, цёмна-зялёны; нумароў – цёмна-зялёны.
Беларускі тэкст: "Білет 7 Усесаюзнай лётарэі Осоавіяхіму".
Асабліваці выпуску: Квіткі выпускаліся на паперы белага й шэрага колераў. Разрады 09 – 10.
№ .... Квіток – 1 рубель, папера белая (малюнак 9).
№ .... Квіток – 1 рубель, папера шэрая.
№ .... Квіток – 3 рублі (малюнак 10).
№ .... Квіток – 3 рублі (папера без вадзянога знаку. Малюнак 10).

(1933 год.) "Билет Восьмой Всесоюзной лотереи Осоавиахима". (Квіток восьмай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).
Цана квітка: 1 рубель.
Памеры квітка: 101 x 71 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 1-А.
Колер: фона – фіялетавы; малюнка – сіні; тэкстаў – белы, сіні; нумароў – сіні.
Беларускі тэкст: "Білет 8-ой Усесаюзнай лётарэі Осоавіяхіму".
Разрады 1 – 7.
№ .... Квіток – 1 рубель (малюнак 11).

(1934 год.) Тое ж самае. Разрад 6.
№ .... Квіток – 1 рубель.

(1934 год.) "Билет Девятой Всесоюзной лотереи Осоавиахима" (Квіток Дзевятай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).
Цана квітка: 1 рубель.
Памеры квітка: 102 x 74 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 1-А.
Колер: малюнка – блакітны, цёмна-сіні; тэкстаў – белы, цёмна-сіні; нумароў – чорны.
Беларускі тэкст: "Білет 9-ай Усесаюзнай латарэі Осоавіяхіма".
Разрады 01 – 17.
№ .... Квіток – 1 рубель (малюнак 12).

(1935 год.) "Билет Десятой Всесоюзной лотереи Осоавиахима" (Квіток Дзесятай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).
Цана квітка: 1 рубель.
Памеры квітка: 74 x 103 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 5.
Колер: малюнка – ясна-шэра-зялёны, цёмна-шэра-зялёны; тэкстаў – цёмна-шэра-зялёны, белы; нумароў – чорны.
Беларускі тэкст: "Білет 10-ай Усесаюзнай лотарэі "Осоавіяхіма". З рускай літарай "и" у слове "білет".
Разрады I – XV.
№ .... Квіток – 1 рубель (малюнак 13).

(1936 год.) "Билет Одиннадцатой Всесоюзной лотереи Осоавиахима". (Квіток Адзінаццатай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).
Цана квітка: 1 рубель.
Памеры квітка: 76 x 100 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 1-А.
Колер: малюнка – блакітны, карычневы; тэкстаў – белы, карычневы; нумароў – карычневы.
Беларускі тэкст: "Білет 11-ай Усесаюзнай лотарэі "Осоавіяхіма".
Разрады I – XXXII.
№ .... Квіток – 1 рубель (малюнак 14).

(1937 год.) Тое ж самае. Разрады XXXIII – XXXIV.
№ .... Квіток – 1 рубель.

Малюнак 5.

Малюнак 6.

АНТОН ДУБІНА – старшыня ЦК Асаавіяхіма БССР.
Растраляны бальшавікамі ў апошнія дні (28, 29, 30) кастрычніка 1937 года.

(1937 год.) "Билет Двенадцатой Всесоюзной лотереи Осоавиахима". (Квіток Дванаццатай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).

а) Цана квітка: 1 рубель.
Памеры квітка: 102 х 73 мм.
Папера: белая, тонкая; вадзяны знак № 1.
Колер: малюнка – чырвона-карычневы, ліловы (хакі); тэкстаў – белы, чырвона-карычневы; серыі – чорны (чорна-карычневы).
Беларускі тэкст: "Білет 12-й Усесаюзнай латэрэі Асоавіяхіму".
Разрады I - XXVII.
б) Цана квітка: 3 рублі.
Памеры квітка: 101 х 70 мм.
Папера: белая, пругкая, без вадзяных знакаў.
Колер: малюнка – блакітны, карычневы; тэкстаў – белы, карычневы; серыі – чорны.
Беларускі тэкст: "Білет 12-й Усесаюзнай латэрэі Асоавіяхіму".
Разрады XXVIII – XXXIV.
№ .... Квіток – 1 рубель (малюнак 15).
№ .... Квіток – 3 рублі (малюнак 16).

Перыяд аб'яднанай БССР (аб'яднанне Усходняй і Заходняй Беларусі ў складзе СССР) (верасень 1939 – чэрвень 1941).
Як вынік Германска-Савецкага ваеннага дагавору 1939 г. ("пакт Молатава-Рыбентропа"), адбыўся чарговы падзел Польшчы. Германія захапіла этнічную Польшчу, а СССР – Заходнюю Украіну й Заходнюю Беларусь з Беласточчынай. Усходняя й Заходняя Беларусь аб'ядналіся ў адну Беларускую Савецкую Сацыялістычную Рэспубліку (БССР) у складзе СССР.

(1939 год.) "Билет 13-й Всесоюзной лотереи Осоавиахима" (Квіток 13-ай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).

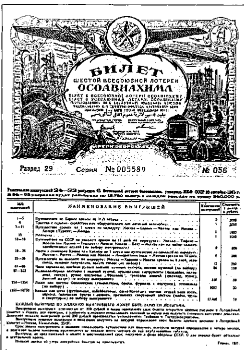
а) Цана квітка: 1 рубель.
Памеры квітка: 71 х 100 мм.
Папера: белая, пругкая, без вадзяных знакаў.
Колер: малюнка – блакітны, сіні; тэкстаў – белы, сіні; нумароў – сіні; серыі – чырвоны.
Беларускі тэкст: "13-ая Усесаюзная лотэрэя Асоавіяхіма. Цана адзін рубель".
Разрады I – X.
б) Цана квітка: 3 рублі.
Памеры квітка:
Папера:
Колер:
Беларускі тэкст:
Разрады XI – XIV.
в) Цана квітка: 5 рублёў.
Памеры квітка:
Папера:
Колер:
Беларускі тэкст:
Разрад XV.
№ .... Квіток – 1 рубель (малюнак 17).
№ .... Квіток – 3 рублі.
№ .... Квіток – 5 рублёў.

(1940 год.) "Билет 14-й Всесоюзной лотереи Осоавиахима". (Квіток 14-ай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).

а) Цана квітка: 1 рубель.
Памеры квітка: 102 х 72 мм.
Папера: белая, пругкая; без вадзяных знакаў.
Колер малюнка – аранжавы, карычневы; тэкстаў – карычневы; нумароў квітка і серыі – чырвоны.

Малюнак 7.

Малюнак 8.

Беларускі тэкст: "14-ай Ўсесаюзная латарэя Асоавіяхіма. Цана адзін рубль".
Разрады I – V.
б) Цана квітка: 3 рублі.
Памеры квітка:
Папера:
Колер:
Беларускі тэкст:
Разрады VI – X.
в) Цана квітка: 5 рублёў.
Памеры квітка: 101 х 73 мм.
Папера: белая, пругкая; без вадзяных знакаў.
Колер: малюнка – блакітны, сіні; тэкстаў – сіні; нумароў – квітка і серыі – чырвоны.
Беларускі тэкст: "14-ая Ўсесаюзная латарэя Асоавіяхіма. Цана пяць рублёў".
Разрады XI - XIV.
№ .... Квіток – 1 рубель (малюнак 18).
№ .... Квіток – 3 рублі.
№ .... Квіток – 5 рублёў (малюнак 19).

(1941 год.) "Билет 15-ой Всесоюзной лотереи Осоавиахима" (1 і 3 рублі),
«Билет 15-й Всесоюзной лотереи Осоавиахима (5 і 10 рублёў).
(Квіток 15-ай Усесаюзнай латарэі Асаавіяхіма).
а) Цана квітка: 1 рубель.
Памеры квітка: 72 х 101 мм.
Папера: белая, пругкая; без вадзяных знакаў.
Колер: фона – ясна-ружовы; малюнка й тэкстаў – чорны; нумар серыі – чырвоны.
Беларускі тэкст: "15-ая Ўсесаюзная латарэя Асоавіяхіма. Цана адзін рубель."
Разрады I – V.
б) Цана квітка: 3 рублі.
Памеры квітка: 71 х 99 мм.
Папера: белая, пругкая; без вадзяных знакаў.
Колер: фона – ясна-блакітны; малюнка й тэкстаў – карычнева-фіялетавы; нумароў серыі – чырвоны (двойчы).
Беларускі тэкст: "15-ая Ўсесаюзная латарэя Асоавіяхіма. Цана тры рублі".
Разрады VI – X.
в) Цана квітка: 5 рублёў.
Памеры квітка: 71 х 101 мм.
Папера: белая, пругкая; без вадзяных знакаў.
Колер: фона – ясна-зялёны; малюнка й тэкстаў – сіне-зялёны; нумароў серыі – чырвоны (двойчы).
Беларускі тэкст: "Цана пяць рублёў. 15-ая Ўсесаюзная латарэя Асоавіяхіма".
Разрады XI - XIV.
г) Цана квітка: 10 рублёў.
Памеры квітка: 74 х 101 мм.
Папера: белая, пругкая; без вадзяных знакаў.
Колер: фона – аранжавы; малюнка й тэкстаў – карычневы; нумароў серыі – чырвоны (двойчы).
Беларускі тэкст: "Цана дзесяць рублёў. 15-ая Ўсесаюзная Латарэя Асоавіяхіма".
Разрад XI.
№ .... Квіток – 1 рубель (малюнак 20).
№ .... Квіток – 3 рублі (малюнак 21).
№ .... Квіток – 5 рублёў (малюнак 22).
№ .... Квіток – 10 рублёў (малюнак 23).

На 15-тым выпуску 1941 года ўсесаюзная латарэя Асаавіяхіма скончылася. 16-ы выпуск вядомы толькі ў праекце ад 8 жніўня 1942 года. Планаваліся наміналы як і ў 15-тым выпуску: 1, 3, 5 і 10 рублёў. (малюнкі 24 і 25)

Латарэю "Асаавіяхіма" падмяніла латарэя ваеннага часу. Па праекту Савета Народных Камісараў СССР ад 23 лістапада 1941 года павінна была адбыцца "Дзяржаўная грашова латарэя" з квіткамі па 10, 20 і 50 рублёў (малюнак 26). Але неўзабаве (27 лістапада 1941 г.) СНК СССР прыняў пастанову аб "грашова-рэчавай латарэі". У 1941 г. было выпушчана 140 мільёнаў квіткоў па 10 рублёў. Гэтая Першая ваенная латарэя вядома квіткамі трох выпускаў, якія адрозніваюцца тэкстамі адваротных бакоў і серыямі.

Малюнак 8а.

ОСОАВИАХИМ-ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

1 РУБ

КРЕПИ ОБОРОНУ СССР

БИЛЕТ СЕДЬМОЙ ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

Разряд 02 Серия №047111 № 009

Расписание выигр. по 1—8 разр. 7 Всесоюзн. лотереи Осоавиахима, утвержд. НКФ СССР 22/II 1932 г. В 1—8 разряд. будет разыграно по 15.086 выигр. на сумму 500.000 р. в каждом разр.

№№ выигрышей	НАИМЕНОВАНИЕ ВЫИГРЫШЕЙ	Колич. выигр.	Ст. 1 [illegible] в руб.
1—4	Кругосветное путешествие сроком на 2 месяца или трактор с сельско-хоз. оборудованием	4	5.000
5 - 9	Путешествие по Европе сроком на 1½ месяца	5	3.000
10	Автомобиль	1	3.000
11 - 40	Путешествие на самолете на крупные новостройки и заводы Советского Союза сроком на 1 месяц или моторная лодка	30	1.000
41 - 87	Путешествие на самолете на крупные новостройки и гиганты Советского Союза, сроком на 15 дней или набор сельскохозяйственных орудий	47	500
88 – 236	Экскурсия в столицу СССР Москву или в одну из столиц Союзных Республик, с пребыванием в последних 10 дней, или велосипед, или путевка на курорт всесоюзного значения сроком на 1 месяц, или сеялка восьмирядная	149	250
237—15086	Костюм Осоавиахима с противогазом	14 850	25
		15.086	–

Выигрыши по желанию выигравшего заменяются деньгами в сумме стоимости выигрыш[illegible]. Билеты, выигравшие свыше 250 руб., а также билеты, по которым желают получить выигрыш натурой, пересылаются открытым ценным письмом в Лоткомитет в Москву, Никольская, 25 [illegible]. Выигрыши деньгами до 250 руб. включительно оплачиваются Гострудсберкассами. Срок за[illegible] явок о получении выигрыша натурой—четыре месяца, срок оплаты выигрыша деньгами—один год со дня опубликования таблицы в газете „Известия ЦИК СССР и ВЦИК". Выигрыши, не пред'явленные к оплате в течение года, поступают в фонд обороны СССР. О дне тиража будет опубликовано в центральной прессе. Заявки об утере лотбилетов не принимаются.

Малюнак 9.

За гады Другой Сусветнай вайны СССР зрабіў чатыры выпускі грашова-рэчавых латарэяў пад лозунгам "Усё для фронта, усё для перамогі". Ад продажу квіткоў гэтых латарэяў дзяржава атрымала амаль 13 мільярдаў рублёў усенароднай дапамогі.

Хутчэй за ўсё, латарэі ваенных гадоў на тэрыторыі Беларусі не распаўсюджваліся, бо працяг Другой Сусветнай вайны (для СССР – Вялікай Айчыннай вайны) для Беларусі прыпадае на тэрмін з 22.6.1941 па 28.7.1944. Магчыма толькі апошняя, чацьвертая грашова-рэчавая латарэя 1944 года, у гэты спіс не пападае. Але, калі ўлічыць, што за 1941 год з Беларусі на ўсход было эвакуявана 1,5 мільёна чалавек, а за лета гэтага ж года прызвана ў Чырвоную Армію яшчэ больш за 0,5 мільёна чалавек, то выходзіць, што значная частка беларусаў карысталася ўсімі латарэямі СССР ваенных гадоў. А значыць, што і мы маем маральнае права ўключыць іх у пералік беларускіх латарэяў.

(1941 год.) "Народный Комиссариат финансов СССР. Билет денежно-вещевой лотереи" (Народны Камісарыят Фінансаў СССР. Квіток грашова-рэчавай латарэі).

Цана квітка: 10 рублёў.
Памеры квітка: 98 x 70 мм.
Папера: жаўтавая; вадзяны знак № 6 і № 6-А.
Колер: малюнка – зялёны, цаглiста-чырвоны; тэкстаў – зялёны; нумароў – цаглiста-чырвоны.
Беларускі тэкст: "Грашова-рэчавая латарэя".
Асаблівасці: тры выпускі: 1) серыя 000001 – 200000, 2) серыя 200001 – 260000, 3) серыя 260001 – 280000.
№ .... Квіток – 10 рублёў, 1-ы выпуск, вадз.зн. № 6.
№ .... Квіток – 10 рублёў, 1-ы выпуск, вадз.зн. № 6-А.
№ .... Квіток – 10 рублёў, 2-гі выпуск, вадз.зн. № 6.
№ .... Квіток – 10 рублёў, 2-гі выпуск, вадз.зн. № 6-А.
№ .... Квіток – 10 рублёў, 3-ці выпуск, вадз.зн. № 6.
№ .... Квіток – 10 рублёў, 3-ці выпуск, вадз.зн. № 6-А.

(1942 год.) "Народный Комиссариат финансов СССР. Вторая денежно-вещевая лотерея" (Народны Камісарыят фінансаў СССР. Другая грашова-рэчавая латарэя).

Цана квітка: 20 рублёў.
Памеры квітка: 123 x 84 мм.
Папера: белая; вадзяны знак № 6 і № 6-А.
Колер: малюнка й тэкстаў – сіні; нумароў – цаглiста-чырвоны.
Беларускі тэкст: "Другая грашова-рэчавая латарэя".
№ .... Квіток – 20 рублёў, вадз.зн. № 6, (малюнак 29).
№ .... Квіток – 20 рублёў, вадз.зн. № 6-А.

(1943 год.) "Народный Комиссариат финансов СССР. Третья денежно-вещевая лотерея" (Народны Камісарыят фінансаў СССР. Трэцяя грашова-рэчавая латарэя).

Цана квітка: 25 рублёў.
Памеры квітка: 121 x 83 мм.
Папера: белая; вадзяны знак № 6 і № 6-А.
Колер: блакітны, чырвоны; тэкстаў – белы, блакітны; нумароў – чырвоны.
Беларускі тэкст: "Трэцяя грашова-рэчавая латарэя".
№ .... Квіток – 25 рублёў, вадз.зн. № 6, (малюнак 30).
№ .... Квіток – 25 рублёў, вадз.зн. № 6-А.

(1944 год.) "Народный Комиссариат финансов СССР. Четвертая Денежно-вещевая лотерея" (Народны Камісарыят фінансаў СССР. Чацвертая грашова-рэчавая латарэя).

а) Цана квітка: 25 рублёў.
Памеры квітка: 123 x 82 мм.
Папера: белая; вадзяны знак № 6 і № 6-А.
Колер: малюнка – зялёны; тэкстаў – белы, зялёны; нумароў – чырвоны.
Беларускі тэкст: "Чацвертая грашова-рэчавая латарэя".
б) Цана квітка: 50 рублёў.
Памеры квітка: 122 x 82 мм.
Папера: белая; вадзяны знак № 6 і № 6-А.
Колер: малюнка – карычневы, чырвоны; тэкстаў – белы, карычневы; нумароў – чырвоны.
Беларускі тэкст: "Чацвертая грашова-рэчавая латарэя".
№ .... Квіток – 25 рублёў, вадз.зн. № 6, (малюнак 31).
№ .... Квіток – 25 рублёў, вадз.зн. № 6-А.
№ .... Квіток – 50 рублёў, вадз.зн. № 6, (малюнак 32).
№ .... Квіток – 50 рублёў, вадз.зн. № 6-А.

(працяг будзе)

ОСОАВИАХИМ-ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР
3 РУБ
КРЕПИ ОБОРОНУ СССР
БИЛЕТ 7 ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА
БИЛЕТ 7 УСЕСАЮЗНАЙ ЛЕТАРЭІ ОСОАВІЯХІМУ
OSOAVIAXIMIN 7-CI UMUM ITTIFAK LOTEREJASЬNЬN BILETI
БИЛЕТ СЕДЬМОЙ ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА
Разряд 10 Серия № 034233 № 034

Расписание выигр. по 9–10 разр. 7 Всесоюзн. лотереи Осоавиахима, утвержд. НКФ СССР 22/IX 1932 г. В 9–10 разряд. будет разыграно по 20.790 выигр. на сумму 1.500.000 р. в каждом разр.

№№ выигрышей	НАИМЕНОВАНИЕ ВЫИГРЫШЕЙ	Колич. выигр.	Ст. 1 в. в руб.
1–20	Кругосветное путешествие сроком на 2 месяца или трактор с сельско-хозяйственным оборудованием	20	5.000
21–48	Путешествие по Европе сроком на 1½ месяца	28	3.000
49–50	Автомобиль	2	3.000
51–150	Путешествие на самолете по крупные новостройки и заводы Советского Союза сроком на 1 месяц или моторная лодка	100	1.000
151–350	Путешествие на самолете на крупные новостройки и гиганты Советск. Союза сроком на 15 дней или набор с.-х. орудий	200	500
351–790	Экскурсия в столицу СССР Москву или в одну из столиц Союзных Республик, с пребыванием в последних 10 дней, или велосипед, или путевка на курорт всесоюзного значения сроком на 1 месяц, или сеялка восьмирядная	440	250
791–20790	Ружье охотничье „франковка" или муз. инструм. (гитара, мандолина, балалайка) или сепаратор 5- или 8-ведерный	20.000	50
		20.790	–

Малюнак 10.

КРЕПИ ОБОРОНУ СССР
БИЛЕТ ВОСЬМОЙ ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА
РУБ.
№ 008 Серия № 065806 Разряд 3

Малюнак 11.

Расписание выигр. 1–4 разр. 8 Всесоюзн. лотереи Осоавиахима. В этих разрядах будет разыграно по 72.825 выигрышей на сумму 1 000 000 рублей (в каждом разряде).

№№ пор.	НАИМЕНОВАНИЕ ВЫИГРЫШЕЙ	Колич. выигр.	Стоим. выигр.
1	Путешествие по СССР сроком на 2 м.	7	5 000
2	Автомобиль грузовой	1	4 500
3	Шлюпка шестивесельная	14	3 000
4	Пианино	1	2 000
5	Планер	9	1 300
6	Экскурсия в Москву или одну из столиц союзн. респ. с пребыван. в ней 15 дн.	26	1 000
7	Шлюпка легкая	40	900
8	Путевка сроком на 1 м. в южный дом отдыха с проездом	10	500
9	Гармония двухрядная	7	350
10	Велосипед	16	325
11	Радиоприемник ламповый	2.59	300
12	Костюм мужской или дамский	68	170
13	Часы карманные	70	100
14	Ружье охотничье	100	75
15	Музык. инструм. (гитара или мандолина)	2 000	70
16	Мелко-калиберная винтовка	39	56
17	Костюм Осоавиахима с противогазом	1 725	32
18	Набор книг	11 900	30
19	Лыжи с принадлежностями	4 500	28
20	Мячи волейбольные с сеткой	500	26
21	Наглядные пособия для военного уголка	2 500	25

Заявки об утере лотбилетов не принимаются.

---

1. Год у дужках падаецца па надпісах адваротных бакоў квіткоў. Напрыклад: "Фабрыка "Гознак". 1926", альбо – "Гознак. 1927"
2. Тэксты адваротных бакоў квіткоў розных разрадаў адрозніваюцца ў дэталях.
3. Сустракаюцца латарэйныя квіткі "Пятой Всесоюзной лотереи Осоавиахима" коштам у 1 рубель (1930 г.) са штампам філятэлістычнага колеру на адваротным баку квітка. Штамп у простакутнай рамцы 92 x 19 мм. Тэкст: "Володарский ОСО № .....". Вышыня літар: 7,5 мм і 5 мм. Напрыклад: "Разр. VIII, серия 041451★, Билет № 084".
4. Паводле Леаніда Маракова "Звычайны генацыд", газ. "Народная воля", 12 кастрычніка 1999 г.

БИЛЕТ ДЕВЯТОЙ ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

ПОСТРОИМ СТРАТОСТАТ "ОСОАВИАХИМ"

КРЕПИ ОБОРОНУ СССР

ЦЕНА 1 РУБ.

№ 111 Серия № 005389 Разряд 06

1. Помни, что, приобретая билет 9 Всесоюзной лотереи Осоавиахима, ты укрепляешь оборонную мощь Советского Союза.
2. Бережно храни свой лотерейный билет, ибо, приобретая его, ты не только укрепляешь обороноспособность СССР, но и имеешь возможность получить натуральный или денежный выигрыш.
3. **По окончании тиражей обязательно проверь свои билеты по тиражным таблицам и получи выигрыш.**
4. ***Требуй, чтобы в низовых организациях Осоавиахима записывались №№ серий и билетов, приобретенных тобою, что облегчит выплату выигрышей.***
5. Выше поднимай авторитет лотерейного билета Осоавиахима, ибо ты этим укрепляешь авторитет Общества.
6. Распространение лотереи проходит на строго добровольных началах.
7. По 9 лотерее будет разыграно свыше 280.000 выигрышей, что составит 10% стоимости всех билетов 9 лотереи.

   В числе выигрышей имеются заграничные путешествия и путешествия по СССР, пианино, планеры, авто-мотомашины, полная меблировка квартир, экскурсии по ж. д., пароходом и самолетами, путевки в дома отдыха, велосипеды, спортинвентарь и проч. Стоимость выигрышей от 25 до 10.000 руб.
8. Тираж выигрышей по 9 лотерее будет проведен в 1935 г.

Подробное расписание выигрышей последует в отдельно изданных листовках, разосланных во все организации ОАХ.

Ни одного неоплаченного выигрыша!

Гознак. 1934.

Малюнак 12.

ОСОАВИАХИМ — ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

БИЛЕТ ДЕСЯТОЙ ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

Председ. ЦС Союза Осоавиахима СССР — Председ. Лотер. Комит. ЦС Союза Осоавиахима СССР

№ 142 ЦЕНА 1 РУБЛЬ

Разряд III Серия № 006172

КРЕПИ ОБОРОНУ СССР

1. Помни, что приобретая билет 10-й Всесоюзной лотереи ОСОАВИАХИМА, ты укрепляешь оборонную мощь Советского Союза.

2. Бережно храни свой лотерейный билет, ибо, приобретая его, ты не только укрепляешь обороноспособность СССР, но и имеешь возможность получить натуральный или денежный выигрыш.

3. По окончании тиражей обязательно проверь свои билеты по тиражным таблицам и получи выигрыш.

4. Требуй, чтобы в низовых организациях ОСОАВИАХИМА записывались номера серий и билетов, приобретенных тобою, что облегчит выплату выигрышей.

5. Распространение лотереи проходит на строго добровольных началах.

6. 10% от суммы лотереи ассигновывается на оплату выигрышей.

В числе выигрышей имеются: заграничные путешествия, автомобили, мотоциклы, путешествия по СССР, планеры, путевки в дома отдыха, патефоны, велосипеды, фотоаппараты, мелкокалиберные винтовки, часы карманные, охотничьи ружья, детские винтовки, набор детских моделей и проч.

Стоимость выигрышей от 2 до 7.500 рублей.

7. Тираж выигрышей по 10-й лотерее будет проведен в 1936 году в течение месяца по окончании реализации лотереи.

8. Подробное расписание выигрышей последует в отдельно изданных листовках, разосланных во все организации ОСОАВИАХИМА.

9. Выше поднимай авторитет лотерейного билета Осоавиахима, ибо ты этим укрепляешь авторитет общества.

Ни одного не оплаченного выигрыша.

Гознак. 1935.

Малюнак 13.

КРЕПИ ОБОРОНУ СССР

Разряд V № 014

БИЛЕТ ДВЕНАДЦАТОЙ ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

СЕРИЯ № 001844

ОСОАВИАХИМ — ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

12-й Всесоюзной лотереи ОСОАВИАХИМА, ты укрепляешь оборонную мощь Советского Союза.

2. Распространение лотереи проходит на строго добровольных началах.

3. По лотерее будет разыграно несколько сотен тысяч ценных выигрышей.

4. Требуй, чтобы в первичных организациях ОСОАВИАХИМА записывались номера серий и билетов, приобретенных тобою, т. к. это облегчит выплату выигрышей.

...ный билет и по окончании розыгрыша обязательно проверь его по таблице выигрышей и получи свой выигрыш.

6. Подробное расписание выигрышей последует в отдельно изданных листовках, которые будут рассылаться во все организации ОСОАВИАХИМА.

7. Розыгрыш выигрышей 12-й лотереи будет произведен в течение 1938 года, по окончании срока реализации лотереи.

Главлит РСФСР № А-1466 Москва Гознак. 1937

Малюнак 15.

КРЕПИ ОБОРОНУ СССР

БИЛЕТ ОДИННАДЦАТОЙ ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

ОСОАВИАХИМ — ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

Председ. Союза Осоавиах СССР — Председ. Лотер. Комит.

Разряд XI

№ 100 Серия № 013301

1. Помни, что, приобретая билет 11-й Всесоюзной лотереи ОСОАВИАХИМА, ты укрепляешь оборонную мощь Советского Союза.

2. Бережно храни свой лотерейный билет, ибо, приобретая его, ты не только укрепляешь обороноспособность СССР, но и можешь получить натуральный или денежный выигрыш.

3. По окончании розыгрыша обязательно проверь свой билет по таблицам выигрышей и получи свой выигрыш.

4. Требуй, чтобы в низовых организациях ОСОАВИАХИМА записывались номера серий и билетов, приобретенных тобою, это облегчит выплату выигрышей.

5. Распространение лотереи проходит на строго добровольных началах.

6. 10% от суммы лотереи ассигновывается на оплату выигрышей.

В числе выигрышей имеются: заграничные путешествия, автомобили, путешествия по СССР, планеры, путевки в дома отдыха, патефоны, велосипеды, мелкокалиберные винтовки, часы карманные, охотничьи ружья, полеты на самолетах, противогазы, военизированные детские игрушки.

Стоимость выигрышей от 10 до 5.000 рублей.

7. Розыгрыш выигрышей по 11-й лотерее будет проведен в 1937 году в течение месяца по окончании реализации лотереи.

8. Подробное расписание выигрышей последует в отдельно изданных листовках, разосланных во все организации ОСОАВИАХИМА.

9. Выше поднимай авторитет лотерейного билета Осоавиахима, ибо этим ты укрепляешь авторитет общества.

Ни одного неоплаченного выигрыша.

Уп. Главл. № А-462. Тир. 60.000.000 экз. Москва. Гознак 1936.

Малюнак 14.

КРЕПИ ОБОРОНУ СССР

Разряд XXVIII № 070

БИЛЕТ ДВЕНАДЦАТОЙ ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

ЦЕНА БИЛЕТА 3 РУБЛЯ

СЕРИЯ

№ 024073

ОСОАВИАХИМ—ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

1. Помни, что, приобретая билет 12-й Всесоюзной лотереи ОСОАВИАХИМА, ты укрепляешь оборонную мощь Советского Союза.

2. Распространение лотереи проходит на строго добровольных началах.

3. По лотерее будет разыграно несколько сотен тысяч ценных выигрышей.

4. Требуй, чтобы в первичных организациях ОСОАВИАХИМА записывались номера серий и билетов, приобретенных тобою, т. к. это облегчит выплату выигрышей.

5. Бережно храни свой лотерейный билет и по окончании розыгрыша обязательно проверь его по таблице выигрышей и получи свой выигрыш.

6. Подробное расписание выигрышей последует в отдельно изданных листовках, которые будут рассылаться во все организации ОСОАВИАХИМА.

7. Розыгрыш выигрышей 12-й лотереи будет произведен в течение 1938 года, по окончании срока реализации лотереи.

Малюнак 16. Главлит РСФСР № А-1167 Москва Госпак 1937

№ 103 серия № 001307

13-й БИЛЕТ ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

ОСОАВИАХИМ—ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

Разряд IV

ЦЕНА ОДИН РУБЛЬ

1

Малюнак 17.

ЗАЩИТА ОТЕЧЕСТВА ЕСТЬ СВЯЩЕННЫЙ ДОЛГ КАЖДОГО ГРАЖДАНИНА СССР
(Из ст. 133 Конституции Союза ССР)

Приобретая билет 13-й Лотереи Осоавиахима, Вы укрепляете оборонную мощь Советского Союза.

По лотерее выпускается: 50 млн. билетов по 1 рублю, 20 млн. билетов по 3 рубля и 5 млн. билетов по 5 рублей, всего на сумму 135 млн. рублей.

По лотерее будут разыграны следующие выигрыши:

НАИМЕНОВАНИЕ ВЫИГРЫШЕЙ	Стоимость выигрыша	Количество выигрышей			
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1. Автомобиль легковой ЗИС-101	27 500	—	—	1	1
2. Автомобиль легковой М-1	5 500	—	1	9	10
3. Мотоцикл	3 000	[illegible]	[illegible]	[illegible]	14
4. Пианино	2 500	[illegible]	[illegible]	[illegible]	23
5. Путешествие по СССР	1 500	—	[illegible]	[illegible]	34
6. Радиола	1 000	6	6	[illegible]	102
7. Ружье двуствольное	750	—	10	—	40
8. Фотоаппарат „ФЭД" с принадл.	500	2	—	—	20
9. Граммофон	300	—	9	—	38
10. Велосипед	250	10	20	100	220
11. Фотоаппарат с принадлежн.	200	19	—	—	180
12. Велосипед детский	150	—	20	2 490	2 770
13. Гармоника для [illegible]	150	1	—	7 470	7 490
14. Музыкальные инструменты	90	—	2 490	—	9 960
15. Патефон	60	—	[illegible]	—	29 880
16. Готовальня	50	28	—	24 900	25 880
17. [illegible]	30	2 490	24 900	—	124 500
18. Набор [illegible]	20	7 470	—	—	74 700
19. [illegible] игрушки	10	24 900	—	—	249 000
Итого на каждый разряд	—	35 000	25 000	35 000	—
Итого по всем разрядам	—	250 000	140 000	35 000	525 000
Общая стоимость всех выигрышей (в млн. руб.)	—	5.0	6.0	2.5	13.5

Тираж выигрышей состоится в течение 2-х месяцев после окончания распространения лотерейных билетов.

Выигрыши по желанию выигравшего могут выплачиваться деньгами.

Упол. Мособлгорлита [illegible] Госзнак 1938.

Малюнак 18.

ЗАЩИТА ОТЕЧЕСТВА ЕСТЬ СВЯЩЕННЫЙ ДОЛГ КАЖДОГО ГРАЖДАНИНА СССР
(Из ст. 133 Конституции Союза ССР)

Приобретая билет 14-й лотереи Осоавиахима, Вы укрепляете оборонную мощь Советского Союза.

По лотерее выпускается: 25 млн. билетов по 1 рублю, 25 млн. билетов по 3 рубля и 20 млн. билетов по 5 рублей, всего на сумму 200 млн. рублей.

По лотерее будут разыграны следующие выигрыши:

НАИМЕНОВАНИЕ ВЫИГРЫШЕЙ	Стоимость выигрыша	Количество выигрышей			
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1. Автомобиль легковой ЗИС-101	37 000	—	—	[illegible]	4
2. Автомобиль легковой М-1	10 000	—	[illegible]	[illegible]	10
3. Мотоцикл с коляской	8 000	—	[illegible]	[illegible]	35
4. Мотоцикл без коляски	3 500	[illegible]	[illegible]	[illegible]	40
5. Пианино	2 500	[illegible]	[illegible]	[illegible]	45
6. Путешествие по СССР	1 475	[illegible]	[illegible]	[illegible]	60
7. Ружье двуствольное с принадлежностями	1 000	—	12	18	132
8. Фотоаппарат „ФЭД"	650	[illegible]	7	[illegible]	165
9. Велосипед	500	15	45	[illegible]	372
10. Патефон с пластинками	450	35	34	23	342
11. Радиоприемник	400	6	[illegible]	4	56
12. Часы карманные	250	[illegible]	—	—	125
13. Машина швейная ручная	200	18	—	—	90
14. Велосипед детский	150	31	—	—	155
15. Портфель для ношения [illegible]	100	—	—	7 470	29 880
16. Музыкальные инструменты (гитара или мандолина)	100	—	—	21 912	87 648
17. Готовальня	80	—	2 981	—	19 920
18. Набор для тенниса (ракетка и мяч)	60	—	25 149	—	125 745
19. Бритвенный прибор или эмалированные игрушки	20	13 320	—	—	99 600
20. Набор рыболовных принадлежностей	20	8 212	—	—	46 065
Итого на каждый разряд	—	24 250	23 250	21 500	—
Итого по всем разрядам	—	144 250	116 250	116 000	410 500
Общая стоимость выигрышей в рублях по каждому разряду	—	825 260	1 875 005	3 125 000	—
Общая стоимость выигрышей по всем разрядам (в рублях)	—	8 126 300	3 375 025	12 500 000	23 001 325

Тираж выигрышей состоится в ноябре м-це 1940 года.

Выигрыши оплачиваются до 1 декабря 1942 года.

Выигрыши по желанию выигравшего могут выплачиваться деньгами.

Упол. Мособлгорлита [illegible] 1940.

14-я ВСЕСОЮЗНАЯ ЛОТЕРЕЯ ОСОАВИАХИМА ★ 14-ая ЎСЕСАЮЗНАЯ ЛАТАРЭЯ АСОАВІЯХІМА ★ OSOAVIAXIMIN 14-ci UMUMITTIFAQ LOTEREJASЬ ★

БИЛЕТ 14-й ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

ОСОАВИАХИМ—ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

Серия № 14940

Разряд II

ЦЕНА ОДИН РУБЛЬ

Билет № 144

Малюнак 19.

ЗАЩИТА ОТЕЧЕСТВА ЕСТЬ СВЯЩЕННЫЙ ДОЛГ КАЖДОГО ГРАЖДАНИНА СССР
(Из ст. 133 Конституции Союза ССР)

Приобретая билет 14-й лотереи Осоавиахима, Вы укрепляете оборонную мощь Советского Союза.

По лотерее выпускается: 25 млн. билетов по 1 рублю, 25 млн. билетов по 3 рубля и 20 млн. билетов по 5 рублей, всего на сумму 200 млн. рублей.

По лотерее будут разыграны следующие выигрыши:

НАИМЕНОВАНИЕ ВЫИГРЫШЕЙ	Стоимость выигрыша	Количество выигрышей			
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1. Автомобиль легковой ЗИС-101	37 000	—	—	2	4
2. Автомобиль легковой М-1	10 000	—	[illegible]	2	18
3. Мотоцикл с коляской	8 000	—	[illegible]	5	35
4. Мотоцикл без коляски	3 500	1	[illegible]	5	40
5. Пианино	2 500	1	[illegible]	5	45
6. Путешествие по СССР	1 475	2	[illegible]	4	69
7. Ружье двуствольное с принадлежностями	1 000	—	13	18	132
8. Фотоаппарат „ФЭД"	600	5	7	30	165
9. Велосипед	500	15	65	15	372
10. Патефон с пластинками	450	35	34	23	342
11. Радиоприемник	400	6	1	4	56
12. Часы карманные	250	25	—	—	125
13. Машина швейная ручная	200	18	—	—	90
14. Велосипед детский	150	31	—	—	155
15. Портфель для ношения [illegible]	100	—	—	7 470	29 880
16. Музыкальные инструменты (гитара или мандолина)	100	—	—	21 912	87 648
17. Готовальня	80	—	3 981	—	19 920
18. Набор для тенниса (ракетка и мяч)	60	—	25 149	—	125 745
19. Бритвенный прибор или эмалированные игрушки	20	19 920	—	—	99 600
20. Набор рыболовных принадлежностей	20	8 213	—	—	46 065
Всего на каждый разряд	—	23 250	23 250	21 500	-
Всего по всем разрядам	—	144 250	116 250	116 000	410 500
Общая стоимость выигрышей в рублях по каждому разряду	—	825 260	1 875 005	3 125 000	—
Общая стоимость выигрышей по всем разрядам (в рублях)	—	8 126 300	3 375 025	12 500 000	25 001 325

Тираж выигрышей состоится в ноябре м-це 1940 года.

Выигрыши оплачиваются до 1 декабря 1942 года.

Выигрыши по желанию выигравшего могут выплачиваться деньгами.

Упол. Мособлгорлита [illegible] 1940.

14-я ВСЕСОЮЗНАЯ ЛОТЕРЕЯ ОСОАВИАХИМА ★ 14-ая ЎСЕСАЮЗНАЯ ЛАТАРЭЯ АСОАВІЯХІМА ★ OSOAVIAXIMIN 14-ci UMUMITTIFAQ LOTEREJASЬ ★

БИЛЕТ 14-й ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

ОСОАВИАХИМ—ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

Серия № 59901

Разряд XI

ЦЕНА ПЯТЬ РУБЛЕЙ

5

Билет № 228

БИЛЕТ ☆ СЕРИЯ

№ 014 № 07696

БИЛЕТ 15-ой ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

Разряд II

ОСОАВИАХИМ—ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

ЦЕНА ОДИН РУБЛЬ

1

Центральный Совет Осоавиахима СССР

Малюнак 20.

ЗАЩИТА ОТЕЧЕСТВА ЕСТЬ СВЯЩЕННЫЙ ДОЛГ КАЖДОГО ГРАЖДАНИНА СССР.

Наименование выигрышей		Количество выигрышей				
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Тираж выигрышей состоится в ноябре месяце 1941 года.

Выигрыши натурой оплачиваются до 1-го июня 1942 г., деньгами—до 1-го декабря 1943 года.

Выигрыши по желанию выигравшего могут заменяться деньгами.

Гознак. 1941.

БИЛЕТ ☆ СЕРИЯ

№ 125 № 23833

БИЛЕТ 15-ой ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

Разряд VI

ОСОАВИАХИМ—ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

ЦЕНА ТРИ РУБЛЯ

3

СЕРИЯ БИЛЕТ

№ 23833 № 125

Центральный Совет Осоавиахима СССР

Малюнак 21.

ЗАЩИТА ОТЕЧЕСТВА ЕСТЬ СВЯЩЕННЫЙ ДОЛГ КАЖДОГО ГРАЖДАНИНА СССР.

Наименование выигрышей		Количество выигрышей				
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Тираж выигрышей состоится в ноябре месяце 1941 года.

Выигрыши натурой оплачиваются до 1-го июня 1942 г., деньгами—до 1-го декабря 1943 года.

Выигрыши по желанию выигравшего могут заменяться деньгами.

Гознак. 1941.

БИЛЕТ 15-я ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

№ 165 № 46654

БИЛЕТ СЕРИЯ

ОСОАВИАХИМ—ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

5

ЦЕНА ПЯТЬ РУБЛЕЙ

15-та ВСЕСОЮЗНА ЛОТЕРЕЯ ТСОАВІАХІМУ
15-ая ЎСЕСАЮЗНАЯ ЛАТАРЭЯ АСОАВІЯХІМА
ОСОАВИАХИМИН 15-нчи УМУМИТТИФАҚ ЛОТЕРЕЯСЫ
15-инчи БҮТИНСОЮЗ ОСОАВИАХИМ ЛОТОРЕЯСЫ
ОСОАВИАХИМНИНГ 15-инчи БҮТУНСОЮЗ ЛОТЕРЕЯСИ
ЛОТЕРЕЯИ 15-уми УМУМИСОЮЗИИ ОСОАВИАХИМ
OSOAVIAXIMNЬN BYKJL SOIUZDOG 15-ci LOTEREIJ
OSOAVIAXIMDIN 15-ci CALPЬ SOIUZDЬQ LOTAREJASЬ
OSOAVIAHIMIN 15-nci YLEISLIITTOLAISET ARPAJAISET
ЛОТЕРЕЯ А 15-а ДИН ТОАТЭ УНИУНЯ А ОСОАВИАХИМУЛУЙ
15-oji VISASAJUNGINE OSOAVIACHIMO LOTERIJA
OSOAVIAHIMA 15-a VISSAVIENIBAS LOTEREJA
OSOAVIAHIMI 15-da ÜLELIIDULISE LOTERII

СЕРИЯ БИЛЕТ

№ 46654 № 165

РАЗРЯД XII

Центральный Совет Осоавиахима СССР

Малюнак 22.

ЗАЩИТА ОТЕЧЕСТВА ЕСТЬ СВЯЩЕННЫЙ ДОЛГ КАЖДОГО ГРАЖДАНИНА СССР.

Наименование выигрышей		Количество выигрышей				
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Тираж выигрышей состоится в ноябре месяце 1941 года.

Выигрыши натурой оплачиваются до 1-го июня 1942 г., деньгами—до 1-го декабря 1943 года.

Выигрыши по желанию выигравшего могут заменяться деньгами.

Гознак. 1941.

БИЛЕТ 15-й ВСЕСОЮЗНОЙ ЛОТЕРЕИ ОСОАВИАХИМА

№ 246 № 63015

БИЛЕТ СЕРИЯ

ОСОАВИАХИМ—ОПОРА МИРНОГО ТРУДА И ОБОРОНЫ СССР

10

ЦЕНА ДЕСЯТЬ РУБЛЕЙ

15-та ВСЕСОЮЗНА ЛОТЕРЕЯ ТСОАВІАХІМУ
15-ая ЎСЕСАЮЗНАЯ ЛАТАРЭЯ АСОАВІЯХІМА
ОСОАВИАХИМИН 15-нчи УМУМИТТИФАҚ ЛОТЕРЕЯСЫ
15-инчи БҮТИНСОЮЗ ОСОАВИАХИМ ЛОТОРЕЯСЫ
ОСОАВИАХИМНИНГ 15-инчи БҮТУНСОЮЗ ЛОТЕРЕЯСИ
ЛОТЕРЕЯИ 15-уми УМУМИСОЮЗИИ ОСОАВИАХИМ
OSOAVIAXIMNЬN BYKJL SOIUZDOG 15-ci LOTEREIJ
OSOAVIAXIMDIN 15-ci CALPЬ SOIUZDЬQ LOTAREJASЬ
OSOAVIAHIMIN 15-nci YLEISLIITTOLAISET ARPAJAISET
ЛОТЕРЕЯ А 15-а ДИН ТОАТЭ УНИУНЯ А ОСОАВИАХИМУЛУЙ
15-oji VISASAJUNGINE OSOAVIACHIMO LOTERIJA
OSOAVIAHIMA 15-a VISSAVIENIBAS LOTEREJA
OSOAVIAHIMI 15-da ÜLELIIDULISE LOTERII

СЕРИЯ БИЛЕТ

№ 63015 № 246

РАЗРЯД XV

Центральный Совет Осоавиахима СССР

Малюнак 23.

ЗАЩИТА ОТЕЧЕСТВА ЕСТЬ СВЯЩЕННЫЙ ДОЛГ КАЖДОГО ГРАЖДАНИНА СССР.

Наименование выигрышей		Количество выигрышей				
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Тираж выигрышей состоится в ноябре месяце 1941 года.

Выигрыши натурой оплачиваются до 1-го июня 1942 г., деньгами—до 1-го декабря 1943 года.

Выигрыши по желанию выигравшего могут заменяться деньгами.

Гознак. 1941.

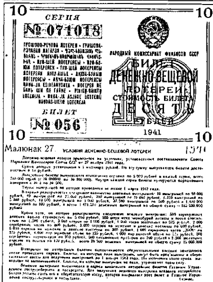
Малюнак 24.

Малюнак 25.

Малюнак 26.

Малюнак 27.

Малюнак 28.

УСЛОВИЯ ДЕНЕЖНО-ВЕЩЕВОЙ ЛОТЕРЕИ

Денежно-вещевая лотерея проводится на условиях, установленных постановлением Совета Народных Комиссаров Союза ССР от 27 ноября 1941 года. Сумма лотереи установлена в 1 миллиард рублей. На эту сумму выпускаются билеты достоинством в 10 рублей. Лотерейные билеты выпускаются отдельными сериями по 5.000 рублей в каждой серии, всего 200.000 серий (с № 000001 по № 200.000). Внутри каждой серии билеты нумеруются порядковыми номерами с № 1 по № 500. Тираж выигрышей по лотерее проводится не позже 1 марта 1942 года. [illegible]

Малюнак 29.

УЧАСТВУЯ В ДЕНЕЖНО-ВЕЩЕВОЙ ЛОТЕРЕЕ ТЫ ПОМОГАЕШЬ ФРОНТУ!

Вторая денежно-вещевая лотерея проводится на условиях, утвержденных Советом Народных Комиссаров Союза ССР.

Билеты Второй денежно-вещевой лотереи выпускаются достоинством в 20 рублей.

По лотерейным билетам разыгрываются ДЕНЕЖНЫЕ и ВЕЩЕВЫЕ выигрыши.

На денежные и вещевые выигрыши по лотерее обращается 20 процентов от общей суммы выпущенных лотерейных билетов.

Денежные выигрыши установлены в размере 50.000, 25.000, 10.000, 5.000, 1.000, 500 и 100 рублей.

В числе вещевых выигрышей по лотерее будут каракулевые дамские пальто, каракулевые мужские шапки, каракулевые мужские и дамские воротники, отрезы на мужские и дамские костюмы, обувь мужская и дамская, серебряные столовые наборы, часы, портсигары серебряные и другие предметы.

Количество и общая сумма денежных выигрышей, а также количество и стоимость вещевых выигрышей установлены Условиями Второй денежно-вещевой лотереи.

Тираж выигрышей по лотерее проводится после окончания распространения лотерейных билетов в срок, установленный Условиями Второй денежно-вещевой лотереи.

Выигрыши по лотерейным билетам выплачиваются сберегательными кассами немедленно после проведения тиража.

Вещевые выигрыши высылаются в адреса владельцев лотерейных билетов Главным Управлением гострудсберкасс и госкредита. Для получения вещевого выигрыша владелец лотерейного билета должен сдать его в сберегательную кассу, которая направляет этот билет в Главное Управление гострудсберкасс и госкредита.

Вещевые выигрыши, по желанию владельца лотерейного билета, оплачиваются деньгами.

ГОЗНАК. 1942.

Малюнак 30.

ВСЕ ДЛЯ ФРОНТА, ВСЕ ДЛЯ РАЗГРОМА ВРАГА,
ВСЕ ДЛЯ ПОБЕДЫ!

Третья денежно-вещевая лотерея проводится на условиях, утвержденных Советом Народных Комиссаров Союза ССР.

Стоимость лотерейного билета—25 рублей.

По лотерее разыгрываются денежные и вещевые выигрыши.

Тираж выигрышей по лотерее производится после окончания распространения лотерейных билетов; таблица выигрышей публикуется в газете «Известия Советов депутатов трудящихся СССР» и в других газетах, а также выпускается отдельным изданием Главным Управлением гострудсберкасс и госкредита.

Выигрыши по лотерейным билетам выплачиваются немедленно после проведения тиража.

Денежные выигрыши в размере до 1000 рублей выплачиваются сберегательными кассами по предъявлении лотерейных билетов; денежные выигрыши в размере 1000 рублей и выше выплачиваются после проверки лотерейных билетов Главным Управлением гострудсберкасс и госкредита, куда эти билеты пересылаются сберегательными кассами.

Вещевые выигрыши высылаются в адреса владельцев лотерейных билетов Главным Управлением гострудсберкасс и госкредита через соответствующие торгующие организации Наркомторга СССР. Для получения вещевого выигрыша владелец лотерейного билета должен сдать его в сберегательную кассу, которая направляет этот билет в Главное Управление гострудсберкасс и госкредита.

Владелец лотерейного билета может, по своему желанию, получить деньгами стоимость вещевого выигрыша.

Выигрыши по лотерее выплачиваются до 1 января 1945 г.

Гознак. 1943

Четвёртая денежно-вещевая лотерея проводится на условиях, утвержденных Советом Народных Комиссаров Союза ССР.

По лотерее разыгрываются денежные и вещевые выигрыши.

Тираж выигрышей по лотерее производится после окончания распространения лотерейных билетов.

Выигрыши по лотерейным билетам выплачиваются после проведения тиража.

Денежные выигрыши в размере до 1000 рублей выплачиваются сберегательными кассами по предъявлении лотерейных билетов; денежные выигрыши в размере 1000 рублей и выше выплачиваются после проверки лотерейных билетов Главным Управлением гострудсберкасс и госкредита, куда эти билеты пересылаются сберегательными кассами.

Вещевые выигрыши высылаются в адреса владельцев лотерейных билетов Главным Управлением гострудсберкасс и госкредита через соответствующие торгующие организации Наркомторга СССР. Для получения вещевого выигрыша владелец лотерейного билета должен сдать его в сберегательную кассу, которая направляет этот билет в Главное Управление гострудсберкасс и госкредита.

Владелец лотерейного билета может, по своему желанию, получить деньгами стоимость вещевого выигрыша.

Выигрыши по лотерее выплачиваются до 1 января 1946 г.

Гознак. 1944.

Малюнак 31.

Четвёртая денежно-вещевая лотерея проводится на условиях, утвержденных Советом Народных Комиссаров Союза ССР.

По лотерее разыгрываются денежные и вещевые выигрыши.

Тираж выигрышей по лотерее производится после окончания распространения лотерейных билетов.

Выигрыши по лотерейным билетам выплачиваются после проведения тиража.

Денежные выигрыши в размере до 1000 рублей выплачиваются сберегательными кассами по предъявлении лотерейных билетов; денежные выигрыши в размере 1000 рублей и выше выплачиваются после проверки лотерейных билетов Главным Управлением гострудсберкасс и госкредита, куда эти билеты пересылаются сберегательными кассами.

Вещевые выигрыши высылаются в адреса владельцев лотерейных билетов Главным Управлением гострудсберкасс и госкредита через соответствующие торгующие организации Наркомторга СССР. Для получения вещевого выигрыша владелец лотерейного билета должен сдать его в сберегательную кассу, которая направляет этот билет в Главное Управление гострудсберкасс и госкредита.

Владелец лотерейного билета может, по своему желанию, получить деньгами стоимость вещевого выигрыша.

Выигрыши по лотерее выплачиваются до 1 января 1946 г.

Гознак. 1944.

Малюнак 32.

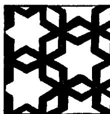

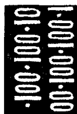

Латарэйныя квіткі 1934 года

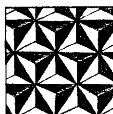
МАЛЮНКІ ВАДЗЯНЫХ ЗНАКАЎ НА ЛАТАРЭЙНЫХ КВІТКАХ

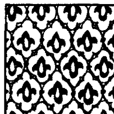

№ 1.

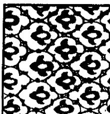

№ 1-а.

№ 2.

№ 3.

№ 4.

№ 4-а.

№ 6.

№ 6-а.

№ 5.

Выявы да артыкула Міхася Верацілы «Матэрыялы да каталога «Латарэі Бэларусі»

Беларускі калекцыянер

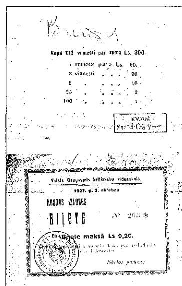
Латарэі беларускіх гімназій

Мікалай Паўловіч

З 1921 па 1935 год ў Латвіі працавалі тры беларускія гімназіі: ў Дзвінску, Люцыне і Рызе, – і больш за 40 беларускіх школ. Большасць беларусаў жыла ў Латвіі, займалася сельскай гасадаркай і была даволі бедная.

З мэтай падтрымання незаможных беларускіх вучняў настаўнікі гімназій і школ у 1925 годзе арганізавалі латарэю. Ініцыятарам выступіла Дзвінская беларуская гімназія. Надрукавалі з дазволу ўлад 4 тысячы білетаў коштам 10 рублёў кожны. Білеты можна было купіць у Рызе, Дзвінску, Люцыну, Краслаўцы і Індры ў кіраўнікоў беларускіх гімназій і пачатковых школ, у вучняў старэйшых класаў Дзвінскае гімназіі і ў рэдакцыі газеты "Голас Беларуса", таксама можна было заказваць білеты па тэлефоне 16-21. Розыгрыш адбыўся 19 ліпеня. Выйгрышыма былі: жаночы залаты гадзіннік, пярсцёнкі і іншыя рэчы на агульную суму ў 20000 рублёў.

Латарэі арганізоўваліся і ў далейшым. Удалося расшукаць латарэйны білет за другое кастрычніка 1927 года. Выпуск Дзвінскай Беларускай гімназіі. Належаў ён калісьці Эдварду Вайвадзішу.

Kopā 133 vinnesti par zumu Ls. 300.

1	vinnests par Ls.	80.
2	vinnesti	20.
5		10
25		2
100		1

KVĪM Ns 3-06

Valsts Daugavpils baltkrievu vidusskola.

1927. g. 2. oktobrī

NAUDAS IZLOZES

BILETE №

Bilete maksā Ls 0,20.

Skolas padome

У 1915 годзе Навагрудак выпускаў свае грошы. Хачу знайсці іх, ці хаця бы ксэракопію. Можа, хто дашле звесткі пра гэта. Збіраю таксама даваенныя жэтоны ці інфармацыю пра іх розных установ на тэрыторыі Беларусі, мясцовыя выпускі.

Можна пісаць на Браслаў, Музей, ці непасрэдна мне: Paulovics Nikolaijs Rezeknes 7-6 Daugaupils-21 LV-5421 Latvija t.5448187

Гісторыя беларускай вайсковасці: пытанні і адказы

Віктар Астрога

1. "Ці існавалі ў БНР уласныя вайсковыя ўзнагароды?"

Так, існавалі. Справа ў тым, што Урад БНР, нягледзячы на надзвычайныя цяжкасці свайго існавання, як найвышэйшая дзяржаўная структура , выдатна разумеў, што як з маральна-псіхалагічнага, гэтак і з палітычнага пункту гледжання, Беларуская Рэспубліка мусіць адзначаць сваіх патрыётаў, а на той час у першую чаргу вайскоўцаў і таму прымаў пэўныя захады. На жаль, мы яшчэ не маем дастаткова поўных звестак аб узнагародах БНР. Напрыклад, у артыкуле "Ордэны" (ЭГБ. т.5, Мн., 1999) аб гэтым перыядзе нацыянальнай узнагародавай сістэмы нават і не ўзгадваецца. У роспачы разводзіў рукамі і Ціт Мазырэц, адзначаючы ў сваім даследаванні "Узнагароды Беларусі" (Спадчына, 1993, № 1), што ў 1918 годзе быў зацверджаны невядомы жалезны (?) "Крыж за Бацькаўшчыну" і ім ганараваліся асобы – змагары за БНР, але, як выглядаў гэты Крыж, невядома.

Аднак на сённяшні дзень мы мусім канстатаваць, што першыя нацыянальныя ўзнагароды ўсё ж такі не загінулі ў змроку гісторыі. Ключавая інфармацыя, дзякуючы руплівасці нашых навукоўцаў, адшукана і зараз неабходна "раскопваць" праблему далей углыб.

Дык што ж мы ведаем на сёння аб вайсковых узнагародах БНР? Не так даўно, супрацоўнік Акадэміі навук У.Ляхоўскі знайшоў у фондах Белдзяржархіва-музея літаратуры і мастацтва адзін вельмі цікавы праект паэта і архітэктара Лявона Дубейскага, у свой час прадстаўніка БНР у Варшаве. Праект, пазначаны 1917 годам, у прыватнасці змяшчаў каляровую выяву нейкай узнагароды. Выглядала яна наступным чынам: цёмна-сіняе (жалезнае) двукрыжжа мацуецца да стужкі. Стужка, у залежнасці ад ступені, рознага колеру, але з аднолькавым бел-чырвона-белым пасікам пасярод. I ступень – бэзавы колер, II ступень – зялёны, III ступень – чорны. Акрамя таго стужкі дэкараваліся маленькімі дыяментавымі (белымі) зорачкамі. Магчыма гэта і быў узгаданы "Крыж за Бацькаўшчыну", але хутчэй узнагарода засталася ў праекце і, магчыма, стала падставаю для рэальна існаваўшай узнагароды "Полацкі Беларускі Крыж" альбо ў іншым варыянце "Беларускі Крыж Св.Ефрасінні Полацкай". На жаль, мы пакуль не можам дакладна сказаць, як выглядаў гэты ордэн, але дзякуючы адшуканым архіўным дакументам маем амаль поўную інфармацыю.

Трэба адзначыць, што на дакуменце стаіць прыпіска кіраўніка Урада А.Луцкевіча: "*ЛВ. Дадатак-фатаграфія не атрыманы*". Таму мы пакуль што карыстаемся гістарычнай рэканструкцыяй ордэна. Аб тым, што гэтая ўзнагарода была зацверджана і рэальна існавала, сведчыць тлумачальны ліст К.Езавітава дырэктару Белдзяржмузея ў Менску В.Ластоўскаму *(к.20-х гг.)* да пасланай калекцыі поўнай абмундзіроўкі Беларускага Войска (Асобны Атрад Б.Н.Р.) узору 1919 г. У ім Езавітаў, у прыватнасці, пазначае: "*Беларускі Крыж Св.Ефрасіньні Полацкай", які быў прыняты ў Асобным Атрадзе як вышэйшая ўзнагарода...*"

Акрамя таго, пэўны час існавала і ганаровая адзнака, якую насілі некаторыя афіцэры Б.Н.Р. "Пагоня ў лаўровым вянку". Гэта быў вялікі (каля 5 см) авальны бронза-эмалевы знак: белы вершнік на чырвонай тарчы ў залатым лаўровым вянку. Наколькі вядома, яго пачалі насіць яшчэ з часоў Беларускай канферэнцыі ў Вільні (студз. 1918г.) Найбольш вядомы сярод уладальнікаў "Пагоні ў вянку" – камандзір случчакоў капітан А.Сокал-Кутылоўскі.

"ПОЛАЦКІ БЕЛАРУСКІ КРЫЖ"

"КРЫЖ ЗА БАЦЬКАЎШЧЫНУ"

"ПАГОНЯ У ЛАЎРОВЫМ ВЯНКУ"

21.12.1919
№ 155

м.Рыга

Надзвычайнаму Паслу
Беларускай Народнай
Рэспублікі
У Балтыке Грамадзяніну
К.Душэўскаму

Р а п а р т

Ад Асобнага Атрада Беларускай Народнай Рэспублікі я маю весткі ўжо аб першых яго вайсковых аперацыях, досыць удачных. Ёсьць трафеі і палонныя, ёсьць адлічыўшыяся грамадзяне салдаты і афіцэры. На мой погляд патрэбны якісь меры к таму, каб падтрымліваць у Атрадзе добры вайсковы настрой. Адной з такіх мер яўляецца нагарада чынамі і ардэнамі.

Прапаную часова зацьвердзіць тутака прэдстаўляемае пры гэтым "Палажэньне аб Полацкім Беларускім Крыжэ" і зацьвердзіць праэкт гэтага Крыжа і ордэнскай да яго стужкі.

Палажэньне аб Ордзене "Полацкага Беларускага Крыжа"

I. Полацкі Беларускі крыж з'яўляецца едзіным ордзенам Б.Н.Р. і выдаецца як у вайсковыя, так і ў мірныя часы за асобыя заслугі грамадзянам Б.Н.Р. перад Бацькаўшчызнаю.

II. Ордзен мае пяць сьцепеняў с падздзеленьнем кожнай на мірную і вайсковую катэгорыі.

III. Сьцепені адзначаюца на стужке:

а) у вайсковай катэгорыі за баявыя заслугі – гвёздкамі,

б) у мірнай катэгорыі, якая можа выдавацца грамадзянам не вайсковым, маленькімі крыжыкамі, зробленымі па тыпу самога ордзенскага Крыжа.

IV. Сьцепені адзначаюцца ў такім парадку: з лева на права на верхняй палосцэ стужкі нацэпліваецца належны лік крыжыкаў, або гвёздачак па мерэ атрыманьня вышэйшых сьцепеняў ордзена, прычым трымаецца такі парадак:

5-я сьцепень мае адзін крыжык або гвёздачку;
4-я – два;
3-я – тры;
2-я – чатыры;
1-я – пяць.

Прычым, калі адна сьцепень атрымана за баявыя заслугі, а другая атрымана за заслугі ў мірны час, яны адзначаюцца: адна – гвёздкай, а другая крыжыкам на той жа самай ордзенскай стужке.

Напрыклад, гэткае распалажэньне *(Малюнак адсутнічае. Аўтар)* **азначае, што грамадзянін мае ордзен другой сьцепені, прычым пятая і трэцяя былі атрыманы ім за баявыя заслугі, а чацьвёртая і другая – за заслугі ў мірныя часы.**

V. Ордзен выдаецца кожны раз па пастанове Рады Міністраў Б.Н.Р. Шэф Місіі.

Палкоўнік Езавітаў.

Слонімшчына на значках

Уладзімір Фікоў, Сяргей Чыгрын

Зараз мы хочам расказаць чытачам пра фалерыстыку. Гэта гістарычная дысцыпліна мае два значэнні. Па-першае, яна вывучае гісторыю ордэнаў, медалёў і іншых знакаў адрознення. Па-другое, фалерыстыка – гэта калекцыяніраванне значкоў і розных нагрудных знакаў.

У калекцыях слонімскіх фалерыстаў ёсць значкі, прысвечаныя Слоніму, яго прадпрыемствам і памятным датам. Самым першым, які выйшаў пасля 1945 года, быў значок, прысвечаны 25-годдзю вызвалення Слоніма ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. На ім адлюстраваны помнік загінуўшым воінам, што знаходзіцца на вуліцы Пушкіна.

Выпушчана ў свет і некалькі значкоў з выявамі гербоў Слоніма. Гэтыя гербы выклікаюць у гісторыкаў і калекцыянераў неадназначныя адносіны. Напрыклад, быў выпушчаны значок, на якім адлюстраваны герб Слоніма, зацверджаны 6 красавіка 1845 года, у той час, калі наш горад уваходзіў у склад Расійскай імперыі. Гэты герб уяўляў сабой шчыт, які падзелены на дзве палавіны: у верхняй змешчаны зубр, як эмблема тагачаснай Гродзенскай губерні, а ў ніжняй палавіне на блакітным полі – два скрыжаваныя мячы, паміж якімі стаіць дата – 1275. У гэтым годзе князі галіцка-уладзімірскія адваявалі Слонім у Літвы. А калі дакладней, у літвінаў (беларусаў). Той значок меў памеры 1,5х1 см.

Вялікую цікавасць для слонімскіх фалерыстаў маюць значкі з гербам Льва Сапегі. Гэты герб па хадайніцтву слонімскага старосты Сапегі быў дадзены каралём Жыгімонтам III 4 студзеня 1591 года. Да сённяшняга дня ён з'яўляецца гербам Слоніма і нядаўна афіцыйна быў зацверджаны слонімскім гарвыканкамам. Усяго выйшла два такіх значкі. На адным з іх – леў, на другім – леў і дата – 1252, якая сведчыць аб першым упамінанні горада ў Іпацьеўскім летапісу.

У 70-90-х гадах прадпрыемствы Слоніма адзначылі свае юбілеі. Да гэтых датаў памятныя юбілейныя значкі і медалі выпусцілі камвольна-прадзільная фабрыка, фабрыка "Тэкстыльшчык", кардонна-папяровы завод, мэблевая фабрыка і іншыя. Найбольш арыгінальнымі і прыгожымі былі медаль Слонімскага лясгаса і значок Слонімскай фабрыкі мастацкіх вырабаў да 50-годдзя іх утварэння. Яны выйшлі на беларускай мове з элементамі беларускай нацыянальнай сімволікі. Меў свой значок і Жыровіцкі тэхнікум механізацыі сельскай гаспадаркі. На ім адлюстраваны герб тэхнікума, літары "ЖТМСМ", зорачка і тэкст: "БССР, основан 1945".

Дзякуючы слонімскаму гісторыку Аляксандру Жукоўскаму быў выпушчаны значок, прысвечаны народнаму музею мясновай СШ № 4.

Зусім нядаўна пабачыў свет значок, прысвечаны Жыровіцкім святыням.

Але ўвогуле не вельмі багатая фалерыстыка слонімскай тэматыкі. Тым не менш, значкі такія ёсць, і гэта ўжо наша гісторыя.

Выявы значкоў, якія сёння змешчаны на старонцы газеты, узяты з калекцый слонімцаў Уладзіміра Мазаля, Віктара Рудога і Мікалая Яшкова.

У нумары 21 «БК» мы пачалі размяшчаць піўныя этыкеткі, якія даслаў адзін з нашых чытачоў. Гэта былі этыкеткі полацкага піўзавода з калекцыі Андрэя Новікава. У гэтым нумары мы размясцілі этыкеткі гродзенскага піўзавода, дасланыя Мікалаем Сцепанюком, а таксама зрабілі працяг калекцыі Андрэя Новікава.

Беларускае піва

Гродзенскі піўзавод

Мікалай Сцепанюк

Полацкі піўзавод

Андрэй Новікаў

Юбілейныя карткі РО «БЕЛТЭЛЕКОМ»

Алег Сырамятнікаў,
рэдактар газеты
«Пецярбургскі калекцыянер»

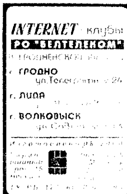
У гэтым годзе беларускай дзяржаўнай тэлекамунікацыйнай кампаніі РО «БЕЛТЭЛЕКОМ» спаўняецца 5 год. У сувязі з гэтай падзеяй у жніўне 2000 года была выраблена юбілейная аднаразовая картка на 120 адзінак. Нагадаем, што да недаўняга часу ў Рэспубліцы Беларусь тэлефонныя карткі былі шматразовыя — гэта, калі картка мела залогавы кошт і пасля карыстання здавалася на перазарадку.

Беларускія тэлефонныя карткі не адрозніваюцца разнастайнасцю па дызайну, друкуюцца па старачаснаму, тэлеграфічаскім спосабам. Усё гэта прыводзіць да дрэннага стана картак і практычна не калекцыйнаму выгляду. Магчыма, з гэтым звязана вельмі нізкая цікавасць да тэлефонных картак Беларусі сярод калекцыянераў усяго свету. На адным баку юбілейнай карткі выяўлены дыск тэлефона з надпісам – "5 лет", а таксама даты 1995-2000. Выяўленні – ружовага колеру. Маюць некалькі разнастайнасцей па ступені насычанасці і розным адціскам ружовага колеру. Другая старонка карткі мае разнастайнасць па тэксту. На кожнай картке зверху стаіць надпіс: "INTERNET – клубы РО "БЕЛТЭЛЕКОМ", і далей на сямі розных гарадах Рэспублікі Беларусь:

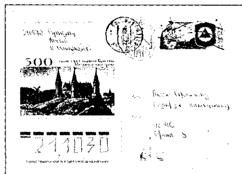
1 картка – у г.Менске
2 картка – у Менскай вобласці
3 картка – у Брэсцкай вобласці
4 картка – у Віцебскай вобласці
5 картка – у Магілёўскай вобласці
6 картка – у Гомельскай вобласці
7 картка – у Гродзенскай вобласці

Пры гэтым карткі ў Віцебскай і Магілёўскай вобласцях не маюць гарызантальнай рысы перад надпісам "изготовлено 08.2000", як гэта зроблена на іншых картках.

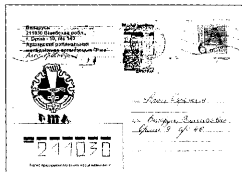
Усе юбілейныя карткі зроблены на заводзе «Інтэграл» (г.Менск) і з'явіліся ў продажы.

Юбілейны канверт да 500-годдзя г.Браслава

Фірменны канверт Аршанскай маладзёвай арганізацыі «РША»

У 1915 годзе Наваградак выпускаў свае грошы. Хачу знайсці іх, ці хаця бы ксэракопіі. Можа, хто дашле звесткі пра гэта. Збіраю таксама даваенныя жэтоны, ці інфармацыю пра іх, розных установаў на тэрыторыі Беларусі.
Можна пісаць на адрас: Паўловіч Мікалай, г.Браслаў, музей, 211970 ці на хатні адрас: Paulovics Nikolaijs Rezeknes 7-6 Daugaupils-21 LV-5421 Latvija

Шукаю маркіраваныя карткі і канверты Літвы (1924 - 1941), Цэнтральнай Літвы, Мемеля, Обер-оста, Польшчы (толькі з відарысамі г.Вільні) і паштовыя адпраўленні з Літвы да 1950 г. Патрэбна літаратура пра пошту: поўныя спісы паштовых установаў, маршруты паштовых вагонаў, розныя "Правілы" і інш.
Ricardas Vainora p. dez. 750
LT-3036 KAUNAS-36
LIETUVA Літва

Калекцыяніраю піўныя этыкеткі Беларусі
Адрас: Сцепанюк Мікалай, а/с – 55, г.Гродна-5, 230005

Газета «Беларускі калекцыянер. Выдаецца з 1990. Рэдактар: Алесь Сярожкін. Рэдакцыйная калегія: Юры Санько, Алег Граблеўскі, Віктар Астрога. Вёрстка Алены Мiначкiнай.

Пры перадруку спасылацца на «Беларускі Калекцыянер». Рукапісаў рэдакцыя не вяртае й не рэцэнзуе. Аўтары цалкам адказныя за падбор і дакладнасць прыведзенай інфармацыі. Газета выдаецца пры дапамозе Цэнтра Філона Кміты.

Падпісана ў друк 15.04.2001г.

Адрас для допісаў: Сярожкін А.М. 211030, Орша-9, п/с 46, Беларусь. *Наклад 299 асобнікаў.*

На першай старонцы змешчана паштоўка з выявай абраза Маці Божай ахвярай Чарнобыля. 1990 год. Мастак Аляксей Марачкін

Накладам 200 асобнікаў, у Смаленску, выйшаў першы нумар часопіса "Коллекция". Рэдакцыя часопіса мае намер асвятляць усе галіны і накірункі калекцыянавання і не абмяжоўваць сябе рамкамі Смаленскай вобласці. Першы нумар часопіса складаецца з такіх раздзелаў, як філатэлія, нумізматыка, фалерыстыка, бірафілія, прэсафілія, гісторыя і прыватныя абвесткі. Рэдактарам часопіса "Коллекция" з'яўляецца вядомы смаленскі калекцыянер Леанід Сцепчанкаў. У Смаленску адзін асобнік часопіса каштуе 13 расейскіх рублёў. Адрас рэдакцыі: 214000, г.Смаленск, г/п, а/я 124.

Мяркуецца, што беларускія калекцыянеры зацікавяцца гэтым выданнем, бо Смаленшчына, як этнічная частка Беларусі, заўжды вабіла да сябе нашых гісторыкаў і краязнаўцаў. Каб лепш зразумець сённяшнюю Беларусь, трэба лепш ведаць гісторыю нашых зямель, якія мы калісьці страцілі.